

UDÁLOST MĚSÍCE

OTEVŘENÍ LŮŽKOVÉHO HOSPICE

Od 1. ledna 2016 začne sloužit vůbec první zařízení lůžkové hospicové péče v Libereckém kraji. Nevyčísitelně nemocní lidé tak dostanou možnost strávit poslední chvíle svého života v důstojném prostředí. Liberecký kraj investoval do projektu, který byl spolufinancován Evropskou unií z Evropského fondu pro regionální rozvoj, více než 108 milionů korun.

Lůžkový hospic bude sídlit v objektu bývalého sirotčince v Liberci. Budovu postavenou na přelomu 19. a 20. století a přilehlé pozemky věnovalo Libereckému kraji bezplatně statutární město Liberec. Celková rekonstrukce objektu v sobě zahrnuje nejen opravu historické budovy, ale také dostavbu dvou nových bočních přístaveb, rekonstrukci administrativní budovy, vybavení objektu vnitřním zařízením a moderními zdravotnickými technologiemi. Nové podoby se také dočkala přilehlá okrasná zahrada. Ve čtyřpatrové budově hospice vzniklo celkem dvacet osm jednolůžkových pokojů s vlastním sociálním zázemím. Své místo zde najdou také ambulance, jídelny, sesterny nebo čajová kuchyně. V půdních prostorách objektu budou potom umístěny pokoje pro lékaře, stážisty a rodinné příslušníky. Hospic

bude mít také svou vlastní rozlučkovou kapli. „*Liberecký kraj jako jeden z posledních neměl důstojné zařízení pro nevyčísitelně nemocné lidi,*“ připomněl hejtman Martin Půta. „*V letošním roce se nám podařilo naplnit myšlenku, o které naši předchůdci posledních deset let pouze hovořili.*“ Při rekonstrukci objektu hospice došlo také k významné úspoře finančních prostředků. Původní odhad projektantů, 140 milionů korun, se díky soutěži podařilo snížit o více než 30 milionů korun. Kromě lůžkového hospice bude paliativní péče v Libereckém kraji i nadále zajišťována formou terénní péče v domácnostech a rodinných pokojů ve vybraných nemocnicích Libereckého kraje. ←

Text: Petr Vondřich

Foto: Jaroslav Appeltauer

NA KRAJI

KRAJSKÝ ÚŘAD ZÍSKAL CENU ZA SPOLEČENSKOU ODPOVĚDNOST

Krajskému úřadu Libereckého kraje byla udělena Národní cena České republiky za společenskou odpovědnost v kategorii Veřejná správa. Krajský úřad už řadu let realizuje aktivity, které naplňují společenskou odpovědnost, podporuje ekologický provoz sídla kraje, sladování pracovního a rodinného života zaměstnanců úřadu a v programu Místní agenda 21 uplatňuje výstupy z projektů Zdravý kraj. „Naše vítězství je oceněním dlouhodobé práce úřadu jako celku, ale i každého z jeho zaměstnanců, jejich profesionality a zodpovědného vztahu k práci pro veřejnost v našem kraji,“ uvedl při převzetí ceny na Pražském hradě ředitel krajského úřadu René Havlík.

NOVÉ MODERNÍ SANITKY PRO KRAJSKÉ ZÁCHRANĚŘE

Liberecký kraj pořídil Zdravotnické záchranné službě LK dvacet čtyři nových sanitek v celkové hodnotě 88 milionů korun. Zatímco částku 8,5 mil. Kč za čtyři terénní vozidla Toyota Hilux uhradil kraj z vlastních prostředků, na nákup dvaceti sanitek Mercedes Benz Sprinter byla z převážné části poskytnuta dotace ze strukturálních fondů EU. „Nové sanitky jsou bezpečnější a lépe zvládnou jízdu v náročném terénu. Díky projektu je krajská záchranka vybavena nejmodernějšími vozy v České republice,“ dodal radní Petr Tulpa.

DOHODA O PŘESHRANIČNÍ SPOLUPRÁCI ZÁCHRANĚŘŮ

Hejtmani Libereckého, Karlovarského a Ústeckého kraje podepsali v Karlových Varech se saským ministrem vnitra Markusem Ulbigem smlouvu o přeshraniční spolupráci zdravotnických záchranných služeb. Podpis ujednání završil dlouholeté úsilí regionů o to, aby zdravotníci záchranáři mohli zasahovat na území sousedního státu v případě, že tamní záchranná služba nebude moci zásah provést vlastními silami. „Jde o poslední nutný krok k zajištění bezpečnosti lidí na obou stranách hranice. Zdravotníci záchranáři se tak připojí k hasičům a policistům, kteří už podobné smlouvy se svými německými kolegy uzavřeli dříve,“ řekl hejtman Martin Půta.

LIBERECKÝ KRAJ DOKONČIL REKONSTRUKCE DALŠÍCH SILNIC

Více než pět let od povodně jsou na Frýdlantsku dokončeny veškeré opravy krajských silnic, které zničila velká voda v roce 2010. Jako poslední byly otevřeny 7,5 kilometrový úsek v Raspenavě a opěrná zeď a most

v Bílém Potoce. Mezi další opravené krajské silnice patří ty ve Zdislavě, Jablonném v Podještědí, Bítouchově a Polevsku.

„Do komunikací jsme letos investovali 235 milionů ze Státního fondu dopravní infrastruktury a rozpočtu Libereckého kraje, dalších cca 440 milionů z ROP a přibližně 450 milionů korun z povodňových dotací. Na vylepšování stavu krajských silnic budeme usilovně pracovat i nadále,“ dodává hejtman Martin Půta.

KRAJ PODPOŘÍ SPORTOVNÍ AREÁL HRABĚNKA

Zastupitelstvo kraje schválilo poskytnutí dotace městu Jilemnice na realizaci projektu Všesportovní a volnočasový areál Hraběnka v celkové výši 15 mil. Kč. Areál, který bude vyjma střelnice volně přístupný celoročně 24 hodin denně, umožní provozovat místním obyvatelům, turistům a školám volnočasové a sportovní aktivity a také poslouží k tréninkové činnosti místních sportovních oddílů. „V Jilemnicích máme sportovní gymnázium zaměřené především na biatlon a lyžování, které jsou v našem kraji jako doma. Bez vhodného areálu se nelze věnovat těmto sportům naplno, proto jeho vybudování chceme podporovat,“ uvedl hejtman Martin Půta.

KRAJ POMŮŽE LIBERECKÉ ZOO

Liberecký kraj vyrovná ztrátové hospodaření liberecké ZOO částkou 2,3 mil. Kč, přestože se jedná o příspěvkovou organizaci statutárního města Liberec. „Liberecká ZOO je atraktivitou celého kraje, ne pouze Liberce,

Liberecká ZOO je také domovem vzácných lvů berberských. Foto: archiv ZOO Liberec

považujeme za rozumné ji proto finančně pomoci a v budoucnu se i na jejím provozu podílet,“ říká hejtman LK Martin Půta s tím, že Liberecký kraj dostal od statutárního města Liberec současně nabídku na možnost většího zapojení se do městských organizací, ať už finanční nebo rozhodovací. Liberecký kraj takto dlouhodobě podporuje již liberecké Divadlo F. X. Šaldy (1,2 mil. Kč / rok) a Naivní divadlo (500 tis. Kč / rok). ←

Více informací na www.kraj-lbc.cz/aktuality

KRAJŠTÍ ZASTUPITELÉ

K VĚCI

Co pro vás znamená otevření lůžkového hospice v Liberci?

LENKA KADLECOVÁ (ČSSD)

Jistotu, že lidé, kteří, bohužel, hospicovou péči potřebují, v něm najdou důstojné zázemí pro poslední chvíle svého života. Těžko mít radost z toho, že takové zařízení je potřebné, nicméně jsem ráda, že se po dlouhých letech snahy o jeho zřízení podařilo dílo dokončit.

FRANTIŠEK PEŠEK (KSČM)

Nejenom, že je tím splněn významný bod našeho volebního programu, ale především je to významný humanizační krok na rozhraní sociální a zdravotnické péče, který dodá jedné z nevyhnutelných životních etap důstojný charakter v krásně zvelebeném prostředí.

VLADIMÍR RICHTER (ODS)

Otevření znamená splnění našeho volebního programu. O hospic jsme usilovali od počátku jeho přípravy. Je to i splnění závazku vůči našim spoluobčanům, aby v kraji byl tento druh služby, který nám zde chyběl. Přeji si, abychom ji potřebovali co nejméně.

ALENA LOSOVÁ (PRO LK)

Hospic je místem, kde pacienti prožívají svoji poslední etapu života a ta by měla být pro ně a jejich nejbližší klidným a smířeným časem. Otevření hospice v Liberci proto mnohým pomůže a uleví.

PETR TULPA (SLK)

Vyvrcholení patnáctiletého úsilí o zajištění takového zařízení, které v Libereckém kraji dosud chybělo. Poslední tři roky byly však zcela jistě nejtěžší. Ale zvládli jsme to a celý tým lidí, který se na tom podílel, zasluhuje velké poděkování. Máme být na co pyšní.

ZUZANA KOCUMOVÁ (ZPLK)

Splnění předvolebního slibu, na kterém se shodly snad všechny politické strany. Dohnali jsme dluh minulých let, takové zařízení v našem kraji skutečně chybělo. Nemůžeme se tvářit, že smrt neexistuje, ale můžeme se snažit maximálně pomoci odcházejícím i jejich okolí. ←

Další názory zastupitelů si můžete přečíst na www.kraj-lbc.cz/zastupitelstvo

1

- 1 | Taťána Janoušková se rozhodla hospicové péči věnovat po své vlastní zkušenosti se smrtí, když se musela vypořádat s onkologickou diagnózou a smrtí matky v předčasném věku. Foto: Petr Vondřích
- 2 | Hospicová péče sv. Zdislavy se vždy snaží o to, aby byla zachována kvalita života v co největší možné míře. Foto: archiv Hospicové péče sv. Zdislavy
- 3 | Ručně vyráběná „mejdlička“ s přídavkem kozího nebo bambuckého másla pomáhají získávat tolik potřebné finanční prostředky. Přispět ale můžete i formou dárcovské SMS nebo na číslo účtu veřejné sbírky Hospic sobě. Více informací najdete na www.hospiczdislavy.cz. Foto: archiv Hospicové péče sv. Zdislavy

2

OSOBNOST KRAJE

TAŤÁNA JANOUŠKOVÁ

Hospicová péče sv. Zdislavy je jedinou organizací v Libereckém kraji, která pomáhá těžce a nevléčitelně nemocným lidem prožít důstojným způsobem závěr jejich života.

Taťána Janoušková (53) společnost v roce 2009 založila a dodnes stojí v jejím čele. Od ledna 2016 rozšířila Hospicová péče sv. Zdislavy nabídku svých služeb i o provozování vůbec prvního krajského lůžkového hospice.

Liberecký kraj byl jedním z posledních krajů v České republice, který na svém území neměl lůžkový hospic. To se teď změní. Co pro vás osobně zahájení činnosti krajského hospice znamená?

Naplnění jednoho velkého snu. Naše organizace vznikla původně právě za účelem výstavby lůžkového hospice, ale hned na začátku se ukázalo, že to bude běh na dlouhou trať a postavit kamenný hospic nebude jen tak. Byli jsme tehdy jen parta dobrovolníků, kteří za sebou většinou měli nějakou ne úplně hezkou osobní zkušenost se smrtí a chtěli, aby se to změnilo. Tak jsme to vzali od opačného konce a začali s domácí hospicovou péčí. A dnes už vím, že jsme se nemohli rozhodnout lépe. Získali jsme tak totiž nejen spoustu tolik potřebných praktických znalostí, ale také plně profesionální tým odborníků, bez kterých by provozování lůžkového hospice bylo jen stěží představitelné. Také si moc vážíme toho, že s námi aktivně spolupracují všechny velké nemocnice v Libereckém kraji – něco takového není jinde v republice vůbec běžné a je to zároveň velkým oceněním naší práce.

V letošním roce jste získali prestižní cenu Floccus, udílenou Nadací České spořitelny organizacím, jejichž činnost

nedokáže naše společnost náležitě docenit. Co všechno se musí změnit, aby hospicová péče nestála stranou zájmu široké veřejnosti?

Třeba postavit lůžkový hospic v samém centru města jako to bude teď v Liberci. Tam už ho nikdo nepřehlédne, a smrt tak přestane být pomalu ale jistě tabu. V Prachaticích postavili hospic přímo v historickém centru města, v místě, kudy vede hojně užívaná veřejná cesta. První reakce lidí byla, že začali chodit jinudy, i za cenu toho, že to měli do města mnohem dál. Po nějaké době začali lidé cestu opět používat, ale celou dobu se dívali jen na stranu, kde nebyl hospic. A teď už tam jsou za pěkného počasí podél cesty postele s pacienty a nikomu to nevadí. Lidé, kteří umírají, potřebují být do poslední chvíle mezi lidmi. Ne někde o samotě na konci světa. Je tolik věcí, se kterými se musí rozloučit a které vidí naposled ve svém životě.

Významnou roli v přiblížení problematiky hospicové péče veřejnosti hraje i pořádání doprovodných kulturních a společenských akcí. Vaše organizace je v tomto směru mimořádně aktivní. Mezi ty nejpobulárnější patří benefiční aukce herce Jaroslava Duška nebo prodej vašich „mejdliček“. Velké tajemství mejdliček je, že je dělám po večerech sama doma. Každý den jich vyrobím kolem padesáti, o víkendu sto až dvě stě. Máme různé motivy – od sv. Zdislavy až třeba po ty, co pro nás nedávno navrhli a vyrobili studenti Střední uměleckoprůmyslové školy v Jablonci nad Nisou. Začínám v šest večer, končím kolem půlnoci. Je to pro mě úžasná relaxace, ale nepřála bych vám vidět, jak to vypadá u mě doma. Všude jsou jen formičky a mejdlička.

3

Mezi pravidelné aktivity vaší společnosti patří i setkání členů Klubu Zdislava, která jsou určena pro pozůstalé a dobrovolníky hospicové péče.

Klub je pro všechny jeho členy moc důležitý. Je to místo, kde si můžeme bez omezení povídat o umírání. Pozůstalým doma často říkají: „Už o tom nemluv, jen se trápiš“, ale oni o tom potřebují mluvit a to hodně. Dobrovolníkům ze Zdislavy se zase stává, že je některá úmrtí zasáhnou víc než ostatní – některé smrti opravdu nejsou hezké. A tak tady sedíme a povídáme a povídáme.

Říkala jste, že některá smrt není hezká. Znamená to, že je smrt, která hezká je?

Ano, my jí říkáme dobrá smrt. Je to takové úmrtí, kdy člověk má čas se ohlédnout za svým životem, zrekapitulovat, co se mu povedlo, co ne, usmířit se s členy rodiny nebo odpustit dávné křivdy. Dobrá smrt je taková, na kterou se člověk může připravit. ←

Text: Petr Vondřích

1

KRAJEM

JIZERSKÁ PADESÁTKA

Až v neděli 10. ledna vyrazí tisícovky nadšených lyžařů do stopy 49. ročníku legendárního běžeckého závodu na lyžích, málokdo z nich asi bude mít čas všimnout si nenápadných pomníčků stojících takřka podél celé trati. V žádných jiných horách v České republice nenajdete tolik tichých vzpomínek na zesnulé. Jizerské hory se o smrti mluvit nebojí. První a hned nejvýznamnější památku najdete hned na výjezdu ze stadionu v Bedřichově. Památník [Expedice Peru 1970](#) připomíná tragickou smrt čtrnácti československých horolezců, kteří zahynuli v roce 1970 při zemětřesení během výpravy do peruánských And. Kousek pod rozcestím U Buku se nachází [Památník Jindry Štajnce](#), který dlouhá léta bezplatně prováděl značení a úpravu tratí Jizerské magistrály. Zemřel po dlouhé nemoci v roce 1993 ve věku pouhých 41 let. Krátce před někdejší sklářskou osadou Kristiánov projedou lyžaři kolem mohutného balvanu [Tetřeví kámen](#), na který nechal lesní Gahler postavit kříž na památku své zemřelé dcerky. Náročné stoupání po Kristiánovské cestě nemá podle všeho konce, a tak běžkaři možná ani nezaregistrují vysoký žulový pomník, který stojí jen kousek od cesty. V zimě 1927 zde při svážení dřeva zahynul lesní dělník [Karl Jäger](#). Ve stejném roce našli jen nedaleko odtud, poblíž vrcholového rašeliniště Na Čihadle, s třemi kulkami v těle zavražděného turistu [Viktora Gacka](#). Vraha se nikdy nepodařilo vypátrat. Ve slavné horské osadě Jizerka by všichni běžkaři měli

věnovat alespoň letmou vzpomínku slavnému cestovateli a horolezci [Gustavu Ginzlovi](#), který zde, v legendárním Hnojovém domě, dlouhá léta žil. Byl také autorem trati prvního ročníku Jizerské padesátky, kterou kvůli počasí vedl přes neprostupné bažiny a stopy vyšlapával vlastními sjezdovkami. Na konci Promenádní cesty, kterou se závodníci začnou vracet zpátky do Bedřichova, najdeme na kmenu smrku další dřevorubecký pomníček — [Horkého kříž](#). V zimě 1943 zde sjel s koněm taženými saněmi do měkkého sněhu a zahynul pod převráceným dřevem. Za horskou chatou Smědava čeká na běžkaře další obávané stoupání a téměř na jeho konci další vzpomínka na lidské neštěstí. Libverdský hodinář [Josef Effenberger](#) zde v zimě 1853 umřel společně se svým synem. Nedaleko od jedné z nejznámějších jizerskohorských vyhlídek, Krásné Máří, se stala tragická událost bezprostředně spojená se závodem. V roce 1985 zde během Jizerské padesátky na následky mrtvice zemřel závodník [Jan Andrejka](#). Ještě předtím, než se lyžaři dostanou do tolik očekávaného cíle závodu, projedou na Nové Louce kolem [Šámalova pomníku](#). Ten zde byl odhalen v roce 1947 na památku Přemysla Šámala, prvního kancléře prezidenta T. G. Masaryka, který byl během II. světové války popraven nacisty za účast v odboji. ←

Text: Petr Vondřich

Více informací: www.jiz50.cz

- 1 | Jizerská padesátka je od roku 1999 součástí prestižní série dálkových běhů Worldloppet, do které patří i legendární Vasův běh nebo Birkebeinerrennet. Foto: archiv Jizerská 50
- 2 | Na počest tragicky zesnulých horolezců se Jizerská padesátka běhá od roku 1971 jako Memoriál Expedice Peru 70. Foto: archiv Jizerská 50
- 3 | Úprava více než 180 km běžkařských tratí v Jizerských horách má nejdelší tradici v republice, Jizerská magistrála je v provozu už od roku 1984. Foto: Milan Drahoňovský
- 4 | Gustav Ginzl, jeden ze zakladatelů Jizerské padesátky, měl pro účastníky I. ročníku přichystáno také občerstvení — čaj a tatrunku. Foto: repro z knihy J. Šebelky: Podivín, který okrášlil svět aneb Vzpomínání na Gustava Ginzla
- 5 | Nedaleko trati Jizerské padesátky je i Bílá smrt, jeden z nejznámějších pomníčků Jizerských hor. Nepřipomíná však nic zlého ani smutného. Liberečtí turisté ho nedaleko sedla Holubníku umístili v roce 1909 na památku jednoho velkého zimního bloudění se šťastným koncem. Foto: Helena Vašková

2

3

4

5

KRAJ. Příloha Libereckého kraje. Vychází 11× ročně.

Vydává Liberecký kraj, U Jezu 642/2a, 461 80 Liberec 2. IČ 70891508. Ev. č.: MK ČR E 21924. Redakční radu tvoří nominovaní zástupci zastupitelských klubů Zastupitelstva LK a Krajského úřadu LK, předsedou je Petr Vondřich. Redakce: media@kraj-lbc.cz, tel: +420 485 226 111.

Číslo 01/2016 vyšlo 4. ledna 2016, uzávěrka byla 15. prosince 2015.

www.kraj-lbc.cz

Liberecký kraj